

Αν το 1578 ο Χασάν πασάς είχε πάρει διαφορετική απόφαση...

Media: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Page: 42 Published at: 03-09-2023
Author: Surface: 475.84 cm² Circulation: 14860
Subjects:

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

Αν το 1578 ο Χασάν πασάς είχε πάρει διαφορετική απόφαση...

Το έτος του Σωτήρος 1578, ο Μιγέλ ντε Θερβάντες, εκκολλημένος συγγραφέας κυρίως όμως ανάπρος βετεράνος της ναυμαχίας της Ναυπάκτου, βρίσκεται έγκλειστος σε μουσουλμανικές φυλακές του Αλγερίου μαζί με άλλους χριστιανούς.

Ο Θερβάντες προσπαθεί διαρκώς να δραπετεύσει, οργανώνοντας ολόκληρες ομάδες μαζί του, μα αποτυγχάνει. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να έρθει αντιμέτωπος με τον Χασάν πασά, τον διοικητή του Αλγερίου.

Ο Χασάν πασάς, γράφει ο Ουίλιαμ Έγκιντον στο υπέροχο «Μιγέλ ντε Θερβάντες. Ο πρώτος συγγραφέας του σύγχρονου κόσμου» (μτφρ. Πέτρος Γεωργίου, εκδ. Πατάκη), «είναι διαθέσιμος για τη βαυαυστότητά του». Γνωστός και ως Χασάν ο Βενετσιάνος, ήταν αμφιφυλόφιλος αποστάτης από την

«Ο Θερβάντες και οι σύντροφοί του εξαναγκάστηκαν να παρακολουθήσουν το μαρτύριο μέχρι τέλους».

Ιταλία, ο οποίος «είχε τη λύσσα του προσήλυτου για χριστιανικό αίμα».

Ο Χασάν «συνήθιζε να ανασκοπίζει σκλάβους πάνω σε ακονισμένους πασσάλους, όπου τους άφηνε να ξεψυχήσουν αργά σε κοινή θέα, για να τους τιμωρήσει επειδή είχαν αποπειραθεί να αποδράσουν. Και όποιος υπέπιπε σε ελαφρύτερο παράπτωμα μπορούσε εύκολα να καταλήξει με κομμένο αυτί». Συνεπώς, «αντιμέτωπος ο Θερβάντες με τον πασά, είχε κάθε λόγο να υποτιεύ-

Αγαλμα του Μιγέλ ντε Θερβάντες στο Τολέδο. Όπως φαίνεται, η «ύπαρξη» του Δον Κικώτη οφείλεται και στη (σπανιάτα) μεγαθυμία του πασά του Αλγερίου.

ται ότι ο θάνατός του επρόκειτο να είναι αργός και βασανιστικός».

Ωστόσο, σύμφωνα με ένορκες καταθέσεις που αργότερα υπογράφηκαν από περίπου δέκα μάρτυρες, ο Θερβάντες «βγήκε μπροστά, κοίταξε κατάματα τον πασά και ανέλαβε την αποκλειστική ευθύνη για όλα».

Αυτά τα παράδοξα της Ιστορίας: ο Χασάν δεν εκτελεί και δεν βασανίζει κανένα! Να ήταν επειδή θαύμασε τόσο πολύ το θάρρος του «κουρελιά, υποσιτισμένου κρατούμενού του»;

Ποιος ξέρει το βέβαιο είναι ότι χάρη σε αυτή την απόφαση, εμείς σήμερα, μπορούμε να κρατούμε στα χέρια μας τη γενεσιουργό στιγμή του νεότερου παγκόσμιου μυθιστορήματος: τον «Δον Κικώτη».

Οχι όμως ότι έμεινε άπραγος ο Χασάν: οδήγησε τον Θερβάντες

και τους συνεργούς του σε ένα χώρο όπου κρατούνταν ένας άνδρας ονόματι Χουάν, αυτός που τους είχε βοηθήσει να δραπετεύσουν. Ο Χασάν υποχρέωσε τον Θερβάντες και τους υπόλοιπους να παρακολουθήσουν τον Χουάν να «θανατώνεται στο τσιγκέλι»: τον κρέμασαν ανάποδα, διαπέρασαν το ένα του πόδι με τσιγκέλι και «τον βασάνισαν ώσπου να πνιγεί στο ίδιο του το αίμα. Δεν ήταν γρήγορος θάνατος, και ο Θερβάντες και οι σύντροφοί του εξαναγκάστηκαν να παρακολουθήσουν το μαρτύριο μέχρι τέλους».

Ο Θερβάντες απελευθερώθηκε έπειτα από μια πενταετία. Η σκέψη δεν λέει να φύγει: αν ο Χασάν εκείνη τη μοιραία ημέρα είχε αποφασίσει κάτι άλλο, πόσο διαφορετική θα ήταν σήμερα η ιστορία του μυθιστορήματος...